

 1. Anatomie a embryologie pankreatu	21
Jiří Beneš	
1.1 Embryologie pankreatu	21
1.2 Základní histologicko-anatomický popis	24
1.3 Topografie pankreatu	25
1.4 Cévní zásobení pankreatu	27
1.5 Lymfa pankreatu	28
 2. Fyziologie a patofyziologie pankreatu	31
Otomar Kittnar	
2.1 Fyziologie	31
2.1.1 Exokrinní pankreas	31
2.1.2 Endokrinní pankreas	32
2.2 Patofyziologie	33
 3. Zobrazovací metody	37
Vlastimil Válek	
3.1 Úvod	37
3.2 Ultrasonografie	38
3.3 Výpočetní tomografie	39
3.4 Magnetická rezonance	40
3.5 Metody nukleární medicíny	40
3.6 Akutní pankreatitida	41
3.7 Chronická pankreatitida	43
3.8 Cystické nádory pankreatu	45
3.9 Adenokarcinom pankreatu	47
3.10 Neuroendokrinní tumory	48

3.11	Solidní pseudopapilární epiteliální neoplazie (SPEN)	49
3.12	Žlábková pankreatitida	50
3.13	Závěr	51
4.	Akutní pankreatitida	53
	Jan Ulrych	
4.1	Epidemiologie	53
4.2	Etiologie a rizikové faktory	54
4.2.1	Etiologie	54
4.2.2	Rizikové faktory	62
4.3	Patofyziologie	63
4.3.1	Alterace acinární buňky	64
4.3.2	Lokální zánětlivá reakce	64
4.3.3	Systémová zánětlivá reakce	65
4.4	Definice a klasifikace	67
4.4.1	Definice akutní pankreatitidy	67
4.4.2	Klasifikace akutní pankreatitidy	67
4.5	Průběh akutní pankreatitidy	70
4.5.1	Časná fáze akutní pankreatitidy (7–10 dní)	71
4.5.2	Pozdní fáze akutní pankreatitidy (> 7 dní)	72
4.6	Klinická symptomatologie	78
4.7	Diagnostika	79
4.7.1	Laboratorní biomarkery	81
4.7.2	Zobrazovací vyšetření	82
4.8	Stanovení závažnosti akutní pankreatitidy	86

4.9	Léčba akutní pankreatitidy	87
4.9.1	Obecné principy léčby akutní pankreatitidy	87
4.9.1	Konzervativní léčba akutní pankreatitidy	89
4.9.2	Chirurgická léčba akutní pankreatitidy	97
4.9.3	Léčba lokálních komplikací akutní pankreatitidy	103
4.10	Dlouhodobé výsledky léčby	107
4.11	Prevence	109
5. Chronická pankreatitida		121
Julius Špičák, David Hoskovec		
5.1	Přehled, diagnostika a léčba konzervativní a endoskopická	121
5.1.1	Epidemiologie	121
5.1.2	Etiologie	121
5.1.3	Patogeneze	129
5.1.4	Chronická pankreatitida a diabetes mellitus	130
5.1.5	Klinický průběh	131
5.1.6	Klasifikace	133
5.1.7	Diagnostika	134
5.1.8	Terapie, životní styl a dieta	138
5.1.9	Závěr	147
5.2	Chirurgická léčba chronické pankreatitidy	148
5.2.1	Typy chirurgických výkonů	148
5.2.2	Používání jednotlivých typů výkonů	156
5.2.3	Porovnání chirurgické a endoskopické terapie chronické pankreatitidy	159
5.2.4	Závěr	160

6. Cystické nádory pankreatu	165
Tomáš Hucl	
6.1 Epidemiologická data	165
6.2 Etiologie	165
6.3 Definice a klasifikace	166
6.3.1 Mucinózní cystické neoplazie	167
6.3.2 Nemucinózní neoplazie	169
6.4 Klinická manifestace	171
6.5 Diagnostika	171
6.5.1 Anamnéza a fyzikální vyšetření	171
6.5.2 Radiologické zobrazovací metody	171
6.5.3 Endoskopická ultrasonografie	172
6.5.4 Endosonograficky navigovaná aspirační biopsie tenkou jehlou	173
6.5.5 Cytologie	173
6.5.6 Nádorové markery	174
6.5.7 Molekulární markery	174
6.6 Léčba	175
6.6.1 Obecné principy léčby	175
6.6.2 Konzervativní léčba	175
6.6.3 Chirurgická léčba	178
6.7 Současná doporučení	181
7. Neuroendokrinní nádory pankreatu	183
Jan Škrha jr., Vladimír Frýba, Zdeněk Krška, Jan Šváb, Eva Sedláčková, Jan Škrha, Ivana Vítková	
7.1 Epidemiologická data	183

7.2	Klasifikace	183
7.3	Nefunkční a funkční PNET	184
7.4	Klinická manifestace	185
7.4.1	Inzulinom	185
7.4.2	Gastrinom	186
7.4.3	VIPom	186
7.4.4	Glukagonom	186
7.4.5	Somatostatinom	187
7.4.6	Karcinoid	187
7.4.7	Nádory produkující jiné hormony či nádory smíšené povahy	187
7.5	Diagnostika	187
7.5.1	Inzulinom	188
7.6	Léčba	191
7.6.1	Chirurgická léčba	191
7.6.2	Onkologická léčba	195
7.6.3	Konzervativní neonkologická léčba	197
7.7	Závěr	197
8	Maligní nádory pankreatu	201
	Zdeněk Krška, Ladislav Dušek, Ivana Vítková	
8.1	Epidemiologie	201
8.2	Etiologie a rizikové faktory	212
8.3	Biologie nádoru a genetika	214
8.4	Definice a klasifikace	216

8.5	Klinická manifestace	220
8.6	Diagnostika	221
8.6.1	Paraklinická laboratorní diagnostika	221
8.6.2	Paraklinické zobrazovací metody	224
8.6.3	Předoperační biliární drenáž	226
8.7	Otázky diagnostiky a indikace k léčbě a její způsob	228
8.8	Chirurgická léčba karcinomu pankreatu	233
8.8.1	Vývoj	233
8.8.2	Technika resekce	235
8.8.3	Komplikace chirurgie pankreatu	244
8.9	Paliativní výkony při karcinomu pankreatu	248
8.10	Závěr	250
9.	Nádory v oblasti Vaterské papily	257
	Zdeněk Krška, David Hoskovec	
9.1	Úvod	257
9.2	Benigní nádory	258
9.2.1	Epidemiologie	258
9.2.2	Etiologie	258
9.2.3	Definice a klasifikace	258
9.2.4	Klinická manifestace	258
9.2.5	Diagnostika	259
9.2.6	Principy léčby	259
9.3	Maligní nádory	260
9.3.1	Epidemiologie	260

9.3.2	Etiologie	260
9.3.3	Definice a klasifikace	260
9.3.4	Klinická manifestace	262
9.3.5	Diagnostika	262
9.3.6	Principy léčby	262
10. Karcinom slinivky břišní – strategie léčby lokalizovaného nemetastazujícího onemocnění		265
Luboš Petruželka, David Feltl, Michal Vočka		
10.1	Úvod	265
10.2	Lokalizované onemocnění	268
10.3	Resekabilní onemocnění	269
10.3.1	Základní atributy při výběru pacienta pro radikální resekci	270
10.4	Adjuvantní chemoterapie	270
10.4.1	Volba adjuvantní chemoterapie z pohledu klinické praxe – mFOLFIRINOX nebo gemcitabin	271
10.5	Neoadjuvantní systémová léčba	273
10.5.1	Neoadjuvantní radiochemoterapie	274
10.6	Závěr	277
11. Úrazy pankreatu		281
Ellen Konečná		
11.1	Epidemiologická data	281
11.2	Etiologie	281
11.3	Klasifikace	282
11.4	Klinická manifestace	282
11.5	Diagnostika	283
11.6	Léčba	285

11.6.1	Komplikace	288
11.6.2	Endoskopické možnosti léčby poranění pankreatu	289
11.6.3	Současná doporučení	289
 12. Chirurgická onemocnění pankreatu v dětském věku		291
Jiří Šnajdauf, Michal Rygl, Ondřej Petruš, Barbora Frýbová		
12.1	Embryologie pankreatu	291
12.2	Vrozené anomálie	291
12.2.1	Ektopický pankreas	291
12.2.2	Pancreas anulare	292
12.2.3	Pancreas divisum	292
12.2.4	Cysty a pseudocysty	293
12.2.5	Enterické cystické duplikatury	295
12.3	Akutní pankreatitida	295
12.3.1	Etiologie	296
12.3.2	Klinické projevy	296
12.3.3	Diagnostika	297
12.3.4	Terapie	297
12.4	Chronická pankreatitida	298
12.4.1	Etiologie	298
12.4.2	Diagnostika	298
12.4.3	Terapie	299
12.5	Hyperinzulinemická hypoglykemie	300
12.5.1	Diagnostika	300
12.5.2	Terapie	300

12.6	Nádory pankreatu	301
12.6.1	Exokrinní nádory pankreatu	301
12.6.2	Endokrinní nádory pankreatu	305
12.7	Poranění pankreatu	306
12.7.1	Diagnostika	308
12.7.2	Terapie	309
13. Minimálně invazní – laparoskopické operace pankreatu		311
Ulrich F. Wellner, Dirk Bausch, Miljana Vladimirov, Caroline Busch, Charlotte Müller-Debus a Tobias Keck		
13.1	Úvod	311
13.2	Laparoskopická pankreatoduodenektomie	312
13.2.1	Hybridní laparoskopická pankreatoduodenektomie a kompletní laparoskopická pankreatoduodenektomie – naše zkušenosti a technika.	314
13.2.2	Hybridní laparoskopická pankreatoduodenektomie – přehled současné literatury	317
13.3	Komplexní laparoskopická resekce pankreatu – resekce portální žíly	318
13.4	Laparoskopická levostranná (distální) resekce pankreatu	318
13.5	Laparoskopické postupy šetrící parenchym: centrální resekce pankreatu a enukleace. .	320
13.6	Shrnutí pro praxi	320